HÜR GENÇLİK

HÜR BİR TAHSİL HAKİKİ BİR HÜRRİYET DEVAMLI BİR SULH İÇİN İLERİ !..

YAŞASIN İSTİKLÂL, KAHROLSUN İRTİCA!..

KUBİLÂY

İÇİNDEKİLER

9 OCAK 1951

Fiatı 15 Kuruş

ANADOLUDA ŞEYHLER

İnkilâp, alnının terile geçinen insan yığınlarını ileriye, aydınlığa; daha iyi bir hayata götüren yoldur. Menfaatları çoğunluğun menfaatları ile bağdaşmıyan zümreler için ise inkilâp ölüm demektir. Bu sebeble bu zümreler daima inkilâba düşman kesilmişlerdir.

Tarihin akışını durduramıyan hakim azınlıklar hiç olmazsa bu akırın hızını azaltmaya bütün kuvvetlerile çalışırlar. Bunların başvurmadıkları hiç bir meş'um silâh yoktur. Halk düşmanı zümrelerin kullandığı silâhlardan biri de dini irticadır. İrtica'ı zümre menfaatlarının desteklenmesi için inkilâbın, ileriliğin karşısına dikmişler ve ileriliği köstekIemiye çalışmışlardır.

Bugün, yıllarca evvel ezildiği iddia edilen irtica karşımızda dipdiri durmaktadır.

Bu neden böyle oldu? Neden irtica şımartıldı, pöh pöhlendi?

1 — İptidai istihsal vasıtaları ve nihayetsiz sömürülme yüzünden halkımızın hayat seviyesi gittikçe düşüyordu. Ikinci Dünya Harbine girmediğimiz halde halkın durumu büsbütün güçleşmekte idi. Ancak bir zümrenin menfaatını güden C.H.P: hükümetleri yani ekonomik politik irticaın mümessilleri çoğunluğun derdine deva bulamazdı. Halbuki halk yaşamak, bütün dünya halkları gibi insanca bir hayat seviyesine erişmek istiyordu. Iktidardakilerin menfaatları halkın menfaatları ile bağdaşmadığından C. H. P. bir şey yapamazdı: Tutacağı yegâne yol halka ıztıraplarını unutturmaya çalışmak olabilirdi. Halkı karanlıkta bırakıp tevekküle alıştırmak için din silâh olarak ele alındı. Yapılmak istenen şey halkın dikkatini dünya işlerinden ayırmak, ahrete çevirmek ve bu sayede sömürenler saltanatını mümkün olduğu kadar uzatmak. İşte iktidar zümresinin dini irticaı pöh pöhlemesinin birinci sebebi budur. C. H. P. den sonra iktidara geçen D. P. halkın izdıraplarına deva bulamamış C. H. P. nin girmiş olduğu çıkmazlardan çıkamamış ve gittikçe artan bu sefalet halkı tehdit etmeğe devam etmiştir. Bu halde de iktidar partisinin yapabileceği şey diğerinin yaptığından farklı olamazdı. O da aynı yolda yürümeğe mecburdu.

2 — Diğer taraftan harp sonrası Türkiyesinde Demokrasi komedyası oynanmaya başlanmıştı. Ayni zümrenin menfaatını güden muhtelif partiler kuruldu. Bunların aralarında belli başlı prensip farkı olmadığından komedyada aldıkları rol koltuk kavgasından ibaretti. Bu iş için de kullandıkları vasıtalar hemen hemen aynı idi.

Türkiyede en mühim dini irtica unsurları, şeyhler, pirler; babalar; dedeler v. s. dir: Halkı elde etmek için bu unsurları elde etmek lâzımdır. Çünkü meselâ bir şeyh bir kaç bin köylünün seçim oyu demektir.

Şeyhler iki kategoridir: bir kısmı köyleri dolaşan, halka uhrevi öğütlerde bulunan, halktan para toplayan Seyyar Şeyhlerdir. Bunlar zenginleştikçe seyyar olmaktan vazgeçer, geniş topraklar alırlar ve onları işletirler. Diğer kısmı, daha zengin ve büyük toprak sahibi, yerleşmiş Şeyhlerdir. Bunlar da halktan topladıkları para ile toprak sahibi olmuşlardir; Ufak Şeyhlerin bağlandıkları mercilerdir. Küçükler bunlardan icazet alırlar.

Şeyhlerin zenginlerle ve zengin toprak sahiplerile menfaat beraberliği meydandadır. Geniş toprak sahipleri oldukları için çalıştırdıkları köylüler üzerinde nüfuza sahiptirler. Ayrıca kendileri hakkında yaydıkları efsanelerle cahil halk üzerinde tesirler de yaratırlar. Bu Şeyhlerden birinin elde edilmesi demek ona toprakla bağlı köylülerin ve onların müridi olanların oylarının elde edilmesi demektir. Işte bu sebebten dolayı 1946 dan beri nüfusunun ekseriyeti köylü olan Türkiyede muvafıklar ve muhalifler arasında parti mücadelesi halkı değil, halkı elinde tutan unsurları kazanmak etrafında cereyan etmiştir.

Anadoluda seçim sırasında bu unsurları kazanmak için partiler tarafından dini irtica unsurlarına karşılıklı kasideler yazılmış, onlara hoş görünmek için tazizler ve vaatlerde bulunulmuştur. 1946 dan beri dini irticaın pöhpöhlenmesinin ikinci sebebide budur.

M. Ali

Okuyucularımıza

Dergimiz, Kubilâyın 20 inci ölüm yıldönümü olan 23 Aralık 1950 cümartesi günü çıkacaktı. Fakat son dakikada matbaacının teknik arıza bahanesiyle işi yarıda bırakması, ondan önce de birçok matbaaların aynı yola sapmaları çıkış tarihimizi geciktirdi.

İrtica havasının memleketimizi gittikçe kaplamağa başladığı şu sıralarda; sorumluluğunu anlamış inkilâpçı bir dergi olarak HÜR GENÇLİK bundan sonra eskisi gibi devamlı bir şekilde çıkacaktır. Okuyucularımıza bildiririz.

Kubilây ve İrticaın Gerçek manası

Hangi memlekette olursa olsun, nüfusun çoğunluğunu teşkil eden, toplulu ğun yani alnının teriyle yaşayan halkların ekonomik; sosyal ve kültürel bakımdan kalkınmasına, kendi hakimiyetlerini devam ettirebilmek için siyasî partilerile, ordularile, her türlü yayın vasıtalarile dinî gayri siyasî müesseselerile... engel olmaya çalışanbütün kuvvetler irticaı temsil ederler.

Kubilây 20 sene evvel bugün irtica tarafından katledilmiş bir inkilâp kahramanımızdır.

Ne kadar unutturulmağa çalışılırsa çalışılsın, İnkilâpçı vatan perver gençlik onu saygı ve sevgiyle anmayı, irtica karşısında onun gibi dikilebilmeyi bir namus ve vatan borcu bilir.

İnkilâpçı gençlik şunun farkındadır ki; Kubilâyı boğazlayan - bugün memleketimizde var kuvvetiyle hüküm sürmekte olan - şeriatçıları kendisine âlet eden siyâsi, iktisadi ve kültürel manadaki irticadır. Bu sebepten, inkilâpçı memleket evlâtlarının irticaın hakiki manâsını Türk halkına duyurması ve memleket halkını bu mevzuda daima uyanık bulundurup mücadeleye çağırması en önemli vazifesidir.

Şimdiye kadar Kubilâydan «irticaın kurbanıdır» diye bahsedildi ve hakikaten öyledir de. Ancak, meseleyi böyle koymak, yâni irticai sadece dini sahada mevcutmuş gibi göstermek, mücerret olarak bir dini irticadan bahsetmek, meseleyi bütününden ayırmak, iktisadi; siyâsi; kültürel «irtica bütünü» nü nazarı itibara almadan, sadece bunun dini sahadaki görünüşü demek olan «dini irticaı», yani onun küçük bir parçasını ele almak demek olur ki bu yanlıştır, ilmi değildir.

Hangi cemiyette olursa olsun, nüfusun çoğunluğunu teşkil eden, topluluğun; yani alnının teriyle yaşayan halkların ekonomik; sosyal ve kültürel bakımdan kalkınmasına, kendi hakimiyetlerini devâm ettirebilmek için siyâsi partilerile; ordularile; her türlü yayın vasıtalarıle, dini; gayri siyâsi müesseselerile... engel olmaya çalışan bütün kuvvetler irticaı temsil ederler:

Meselâ; gerçek demokrasiye taraftar değildirler. Halkların kendi hakiki temsilcilerini seçip kendilerini idâre etmelerini irtica istemez; Halkın cehâletten kurtulup müspet ilim terbiyesi almasına muarızdır, müspet ilme düşmandır; ırkçıdır. Köylüye toprak dağıtılması aleyhindedir; Bütün istihsal vasıtalarının bir azınlığın elinde olmasına, taraftardır; kadına erkekle eşit hak tanımaz; lâikliğe muarızdır; sanatta «Sanat, sanat içindir» prensibini tutar ve sanatın kendini cemiyet hizmetine vermesine mâni olur; ilâh.. Ve nihayet irtica emperyalisttir veya emperyalizmle dosttur; Milli bağımsızlığın düşmanıdır, istirmarcıdır; müstemlekecidir. Saldırdığı memleketlerde halkı köle gibi kullanır; milli servetlere sahip olur ve bütün milli kurtuluş hareketlerini vahşice bastırmaya çalışır. İstilâya uğruyan memleketteki irtica mümessilleri, vatan hainleri, müstevli ile iş birliği yaparlar.

İşte irticaın gerçek mânası budur. Yoksa halen mevcut gazetelerimizin aksettirdiği gibi, ezanın arapça okunması, sarık sarılması, tekbir getirilmesi ilâh.. gibi yalnızca dini sahadaki vakıalar değildir.

Böyle «irtica» ı bütünile belirtmeye çalışıp esas karekterlerinden bahsettikten sonra, istiklâl mücadelemizden bugüne kadar memleketimizdeki inkilâp - irtica çatışması içinde Kubilây hâdisesini inceliyelim.

1914 te patlak veren emperyalist devletler arasındaki boğazlaşmaya, bu harpte hiç bir menfaati olmayan memleketimiz halkı da bir emrivâki ile iştirak ettirildi ve sonunda galipler (yani Ingiliz; Fransız; İtalyan sömürgecileri ve onların emrindeki Yunan ordusu) tarafından vatanımız işgâl edildi Asyada; Afrikada; Avustralyadaki halklara yaptıkları gibi; aziz halkımızı da köle etmek için emperyalist saldırganlarla, irticaın memleketimizdeki mümesilleri; iş bir likçiler; vatan hainleri anlaştılar. Sevr muhaedesi imza edildi. Halkımız evvelâ yer yer, sonra Mustafa Kemalin önderliğinde hep beraber sömürgeci saldırganlara karşı kısa bir hazırlık devresinden sonra (Erzurum, Sıvas kongreleri, B. M. M: nin teşekkülü) ayaklandı. Müstevli ile işbirliği yapan İstanbul hükümeti, yani irticaın dahili mümesilleri; milli kurtuluş hareketimizi hazırlıyan; istiklâl için mücadele eden Mustafa Kemâli «âsi» olarak ilân etti.. Fakat Türk halkı bir kere canını dişine takmış ölüm - kalım savaşına başlamıştı. İnönü, Sakarya; Dumlupınar; 30 Ağustos zaferlerinden sonra düşman bozguna uğratıldı. Saldırğan köpeklerin iğrenç maksatları suya düştü. Canlarını güç hâllekurtaran saldırganlar işburlikçilerini de beraber götürdüler.

Cümhuriyet ilân edildi; halife memleketten kovuldu; Emperyalizmin ekonomik bakımdan en tipik zuhürü olan kapitülasyonlar kaldırıldı. Yabancı şirketlerin memleketimizi istismara son verildi; milli sanayiimizin gelişmesi ve korunması yolunda bazı

Devamı sayfa 7 de

AYDIN GENÇLİK İRT

Gençliğe Çağrı

Bugün Kubilây öldürüleli yirmi yıl oluyor. Kara yobazlığın kurbanı Kubilâyı andığımız bugünün önemi bizce büyüktür. Kubilâyın şahsında, irtica ile mücadelede fedakârlığın bir misalini bulurken, kurtuluş savaşımızın mana ve gayesini hatırlatmak bir mecburiyet halini alıyor.

Kurtuluş savaşımız halkımızın yerli ve yabancı istismarcılara karşı şahlanışı, emperyalistlere indirdiği bir tokattı. Halkımız, kendi mukadderatına kendi sahip olmak istiyordu. Halkımız, asırlarca kene gibi sırtına yapışarak kanını emen sömürgeciğe bir son vermek, köle gibi yaşamaktan kurtulmak istiyordu. Sefaletinin saraylarda, köşklerde, padişahın desteği olan toprak ağalarının malikânelerinde hazırlandığını biliyordu. Ve yine biliyordu ki bu sefaletin hazırlayıcıları yabancı sermaye ve onun milyonluk şirketleri ile anlaşmıştır. Onlar plânlarını beraber yaparlar, beraber yürütürler.

Halkımız işte bunun için birleşti. Bunun için kanını akıtarak yabancı sermayeyi ve onun yerli yardakçılarını yurdumuzdan attı, Cumhuriyet kuruldu. Artık kendi hayatının sahibi olduğunu sanıyordu.

Fakat aradan çok geçmedi. Onun kazandığı zaferin meyvalarına yeni kurtlar üşüştü. Kurtuluş savaşı ile elde ettiklerini teker teker kaybetmek tehlikesi başgösterdi.

İkinci dünya harbine girmediğimiz halde halkımızın sefaleti yüzde beş yüz arttı. Halkımız bir kere daha aldatılmıştı. Yeni isimler altında yabancı sermaye sinsi sinsi kollarını uzattı, fabrikaları kapattı, milyonlarca vatan daşı işsiz bırakıtı.

Şimdi karaborsacılar, vurguncular saltanatlarını devam ettirebilmek için dört elle irticaa sarılıyorlar. Yerden biter gibi birbiri ardısıra tarikatlar türüyor. İnkilâpçı umdeleri korumak ve bugünkü tarihi şartlar içinde onları daha da ileriye götürmek isteyen namuslu vatan çocukları susturulmak isteniyor. Yabancı ve yerli bezirgânlar her türlü propoganda cihazlarını seferber ettiler. Halk düşmanları beynelmilel sahada cirit atan efendilerine ayak uydurarak sokakları, dergileri ve salonları irtica gösterilerinin mâbetleri haline getirdilir, teşkilâtlandılar. İpleri milyonluk yazıhanelerde ayarlanan birkaç Hitler mukallidi birbiriyle yarış edercesine fakir ve çilekeş halkımız aleyhinde çalışarak harp kışkırtıcılığı yapıyor. Her türlü geri hareketler teşvik ediliyor, himaye görüyor. Bunun tam aksine ileri fikir ve hareketler yumrukla, tehditle akla akla gelebilecek diğer bütün Faşist usullerle sindirilmek isteniyor.

Bütün bunlar niçin oluyor? Niçin inkilâpçı prensipler teker teker budanıyor? Gerçekleri gören ve göstermek istiyen bu memleketin na-

MENEMEN İR

20 yıl önce, hilâfet artığı mürteciler Menemende yeşil bayraklarını kaldırarak, daha henüz yedi yaşındayken Cümhuriyeti boğmak istemişlerdi.

Sonradan Çerkez Etemin adamlarından olduğu anlaşılan Nakşıbendi Şeyhi Derviş Mehmet, o sıralarda Manisa civarında, etrafına müritler toplayıp tekke hayatını ihya etmiye, ezildi zannedilen dinî irticaın propogandasını yapmıya, kısaca inkilâbın aleyhine çalışmıya başlamıştı.

***Müritleriyle yirmi gün kapalı bir odada zik**rederek âyin yaptıktan yani afyonlandıktan sonra, 1930 yılının 23 Aralığında; başlarında külâh, sırtlarında cübbe, ellerinde silâh olduğu halde, geceleyin dağ yollarından yürüyerek, sabah namazında gizlice Menemene so-*

— Nakşıbendi tarikatından Derviş Mehmet sını basarak kendilerini asilikten vazgeçirtmek meni olan Kubilay Yedek subaylığını yapmakta

Artık Menemene geldi mi'di tren
Başlar karşıdan karşıdan yanmıya
Kadifekalesinin ışıkları;
Toprak damları
kavruk ve sıtmalı adamlarıyla
sağda kalır Menemen sokakları..
Ve sol tarafta bir tepeden
Büyük ve muhteşem bir yumruk gibi
Bakar batıya,
Kubilay'ın mezarı..
Onlar âsâr-ı islâmiyenin sarıkları
Hani şu tarikatı naksibendi
Ve bu tarikat-ı azizi şeyh
Derviş Mehmet efendi..
Ve bir yığın hikâye ile büyülenmiş zevat
Bu akşamında yirmi yıl evvelin
Ellerinde yeşil bayrakları olmak üzere
Kirli kara bir yığın gibi
Üşüştüler şehre,
Bir hayat var,
Her yeniyi sinesinde büyütüp

014596

İCA İLE SAVAŞIYOR

TİCA OLAYI

kuldular. Camie girerek üzerinde «İnna Fetahnaf̣ẹke» yazılı yeşil bayrağı aldılar ve halkı şeriat istemeğe davet ettiler. Jandarma müfrezesinin ateşli genç subayı Kubilây ileri atılarak yobazları, kötü niyetlerinden vazgeçirmeğe çalıştı. Bu öğütlere mavzerle cevap verilince subay, tabancası ile kendini korumağa çalıştı. Fakat bir meczup kurşunu ile yere serildi.

Gözleri dönmüş yobazlar Kubilâyın boynunu kama ile ayırdılar, kanlı başını bayrak direğinin ucuna taktılar; hattâ buna da doymıyarak şehidin kanını içtiler!

Yobazlar tezahürata devam edip adam topmıya çalışırken jandarma müfrezesi yetişti. Çarpışmada mahalle bekçisi Hasan da şehit verildi. Nihayet âsiler susturuldu.

---

adında biri adamları ile Menemen kasabaistiyen Teğmen Kubilay'ı (İlk okul öğretidi) vahşi bir şekilde şehit etti.

«Türkiye Cumhuriyeti Tarihi»

Geliştiren bir hayat
Ve bir Kubilay
İrticaın karşısına dikilip çıkan
Unutmıyasın ki dava büyük
Dava büyük ve kanlı
Zaman olur böyle yeşil
Zaman olur böyle kapkara bayraklı adamlar
Seni çelmek için yolundan
Karşına çıkacaklar
Ve bu adamlar yirmi yıl evvelinde bu gecenin
Bire beş yüz kuvvetleriyle bıçaklarını
Kubilayın sinesinde
İnkilâbın göğsüne fırlattılar;
Dava büyük
Dava büyük ve kanlı
Zaman olur böyle yeşil
Zaman olur böyle kara bayraklı adamlar
Seni çelmek için yolundan
Karşına çıkacaklar

Ahmet Ceyhan

---

muslu çocukları niçin susturulmak isteniyor?

Çalışan ve okuyan Arkadaş!

Tarih halkla – halk düşmanları arasındaki mücadeledir. Bu mücadelede geri kuvvetler, yıkılışları nispetinde kudururlar. Halkların

(8 inci sayfadan devam)

İ.Y.T.G.D. nin Kubilây Toplantısı

23/Aralık/1950 de İstanbul Yüksek Tahsil Gençlik Derneği merkezinde yapılan «Kubilâyı anma toplantısından» sonra Dernek başkanı Ilhan Ber..., dergimize, aşağıdaki beyanatı vermiştir:

«23 Aralık 1950 cümartesi günü Kubilâyın inkilâp düşmanları tarafından öldürülüşünün yirminci yılı idi. Onu hiç bir teşekkül anmadı. İrticanın yeniden hortladığı şu günlerde onun ismini unutturmak yolundaki gayretler Aydın gençliğin gözünden kaçmış değildir.

Derneğimiz, unutturulmak istenen Kubilây ismini halkımıza duyurmak; onu anmak ve irtica ile mücadelede gençliğe düşen vazifeleri belirtmek gayesiyle bir toplantı tertiplemek ve Taksim âbidesine çelenk koymak üzere bir yürüyüş yapmak istemişti. Kubilâyı unutturmak isteyen zihniyet, onu anmak ve duyurmak isteyen bizlerin karşısına çıktı. Toplantı için müracaat ettiğimiz Halkevleri birbirleriyle anlaşmışcasına salon vermedi, İstanbul Valisi yürüyüş yapmamıza ve çelenk koymamıza, sebep göstermeden mâni oldu. Bütün bunların karşısında yılmadık, Elimizdeki son imkânı da kullandık. Derneğimizde bir toplantı yaptık. Kubilâyı andık ve irticaı tel'hin ettik.

Bütün bunlar bir kere daha gösterdi ki, bugün her zamankinden çok geri fikir ve hareketlerin tehdidi altındayız. Gençliğin en basit Demokratik haklarının bile çiğnenmesi ve irticaın günden güne baş kaldırması karşısında uyanık bulunmamız gerekiyor.

Üniversiteli Arkadaşlar bu husustaki mes'uliyetlerini kavramalıdırlar. Aleyhimize suiniyet eseri olarak yapılan ve yaptırtılan komploların irtica ile ne kadar sarmaş dolaş olduğunu; ilk bakışta bizlere gibi görünen bu komploların, hakikatte bizlerin şahsında demokratik zihniyet ve hakları hedef tuttuğunu görmelidirler.

Talebe hak ve menfaatlerinin korunması yolunda şuurlu ve müspet mücadele ancak talebelerin birleşmesi ve kendi müstakil teşekkülleri etrafında toplanması ile mümkündür. Derneğimiz dört yıldanberi bunu gerçekleştirmek için bütün baskı ve tehditlere rağmen mücadele etmiştir. ve bundan böyle de edecektir.»

İstanbul Yüksek Tahsil Gençlik Derneği 23 Aralık 1590 cumartesi günü Kubilâyı anmak ve irticaı tel'in etmek için son imkân olarak yaptığı dernek içi toplantısından Cumhurbaşkanı Celâl Bayar'a şu telgrafı göndermiştir:

«Derneğimiz Kubilâyı anmak, onun unutulmuş adını halkımıza duyurmak; hatırasına hürmeten Taksim âbidesine bir çelenk koymak istemiş; fakat resmi makamlar tarafından buna mani olunmuştur. Dernek içinde yaptığımız anma toplantısından, en tabii hürriyetlerimizi tanımıyan bu keyfi hareketi şiddetle protesto eder; antidemokratik zihniyeti üzerine dikkâtinizi çekeriz.»

EĞİTİMDE DİN DERSLERİ

Hayatta en hakiki mürşit ilimdir.

K. ATATÜRK

İptidai dinin dayandığı insanların tabiat kuvvetleri karşısındaki aczi ve bilgisizliği olmuştur. Bugün pozitif ilmin bütün hâdiseleri izah için müspet bir metod vermiş olmasına rağmen, halkın hâlâ dinî izahlara başvurması, cehalet içinde bırakılmasından doğmaktadır. Modern zamanlarda din halkı bulunduğu vaziyette tutabilmek için hakim zümrelerin elinde bir vasıta olmuştur. Tarih bunun örnekleriyle doludur.

Bizde Osmanlı İmparatorluğunun Feodal bünyesine uygun olarak hukuk ve eğitim müesseseleri dinin inhisarında bulunuyordu. Dini otoritenin her yeniliğe karşı çıkması yüzünden matbaanın memlekete girmesi uzun zaman mümkün olmamış, astronomik çalışmalar için kurulan rasathane Şeyhülislâmın emriyle yakılmıştır. Değişen hayat şartlarının bu sert kalıpları zorlamakta olmasına rağmen Milli Kurtuluş Savaşına kadar bu vaziyet devam edip gitti. Ancak tanzimat sırasında, yeni ihtiyaçları karşılamak üzere tıbbiye, mühendis, harbiye v. s. gibi mektepler açıldıysa da taassup ruhunun merkezi olan Şeyhülislâmlık, eğitim ve öğretim üzerinde mutlak hâkimiyetini devam ettiriyordu. O devirde„ Darvinin tekâmül nazariyesinden bahsettiği için muallimlerin işten çıkarılması, talebelerin ceza görmesi ilmi görüşün, dini otorite altında aslâ inkişaf edemiyeceğini açıkça gösterir.

Milli kurtuluş savaşından sonra kalkınmamızın ancak ilmî bir temele dayanarak mümkün olacağı görüldü. Bunun için de ilk şart, ilmî zihniyetle bağdaşmasına imkân olmıyan din müessesesini devlet işlerinden ayırmaktı. İşte lâiklik prensibi bu görüş-~~le~~, yani **din insanla** tabiat arasındaki münasebetleri tayin eden tabiî ilimler ile ve insanla cemiyet arasındaki münasebetleri tayin eden sosyal yapımızın doğurduğu bir hukuk anlayışı ile tezat teşkil ettiği görülerek kabul edildi.

Mart 1924 te Maarifte tevhid kanunu çıkarıldı. Bu, eğitime yeni bir ruh verilerek, ilmî metodun benimsenmesi ile ileri hamlelere yol açılmıya çalışılması demekti.

Sosyal bünyede yapılan inkilâplar temelde olmadıkça irticaa sapılması zaruridir. Bugün siyasi alandaki gerilemenin akislerini her yerde olduğu gibi kültür ve eğitim meselelerinde de görüyoruz.

Devlet bütçesinde eğitim masraflarının yıldan yıla kısıntıya uğratılması yanında Diyanet İşleri bütçesi arttırılmış. Maarifte tevhid kanunu ile kapatılan medreselerin yerine imam hatip kursları açılmış; Sadece müspet ilimleri okutması lâzım gelen Üniversitede ilâhiyet Fakültesi kurulmuştur. Vitrinleri dolduran her türlü mürteci risalelere karşı hudutsuz bir müsamaha görülmektedir.

İlk öğretim zaten köye bir türlü nüfuz edememişken müspet ilim zihniyeti de gittikçe azalmıştır. Köy enstitülerine vurulan darbe köyde eğitim dâvâsını büsbütün çıkmaza sokmuştur. Köyde sarıklı hocaların nüfuzu daha da artmakta Maarif mektepleri vazifesini yapamaz hale gelmektedir.

Bütün bunlardan sonra din derslerinin ilk okullara sokulması ve son kararlarla mecburi tutulması eğitime ağır bir darbe vurmuştur. Gerçi sonradan «bütün öğrencilerin din dersi alması mecburi değildir, ders almak istemiyenler dilekçe ile bildirebilirler.» denmişse de böyle bir teşebbüste bulunacak öğrencilerin ve velilerin muhitlerinde ne kadar ağır, manevî bir baskı altında kalacağının çok iyi hesaplanmış olduğu meydandadır.

Bugün genç dimağlar karanlık fikirlerle doldurulmakta, öğrenci kafasında zorla yaratılan zıt düşünceler içinde bocalamaktadır.

Talebe din derslerinde İsanın doğar doğmaz konuştuğunu, bir sopa parçasının yılan haline gelebildiğini, ölüye ineğin kuyruğu vurulunca dirildiğini ve çamurdan yapılan bir kuşun üfürülünce canlandığını öğrenir. Biyoloji dersleri ise bu hâdiselerin imkânsızlığını açıklar. Tabiat bilgisi ona yağmurun, karın oluş sebeplerini tabiî hâdiselerle izah ettiği halde din dersleri kitabı Allahın (yani tabiat üstü bir kuvve'‿i) «gökten yağmur yağdırdığına, kuru toprağı canlandırdığına, ölmüş ağaçlardan çiçek fışkırıp meyva çıkardığına» inanmıya zorlamaktadır. Dünyanın nasıl var olduğu, ilk insanın canlıların geçirdiği tekâmül neticesinde nasıl husule geldiği ders kitaplarında ilmî görüşe uygun olarak anlatılmaktadır. Din derslerini okuyan çocuk Adem ile Havvâ'nın tabiat üstü kuvvetler tarafından yaratıldığını, insanların bundan türediğini okuyunca lüzumsuz tereddütler bocalamalar geçirmiyecek mi?

Üstelik din kitabı ona Kurandan naklen şunu söylüyor: «Bilmediğin bir şeyin arkasına düşme, üzerinde durma». Yâni hâdiseler hakkında taban tabana zıt olan izahların ilmî olanlarını kafandan sil, at; Cehaletin karanlığına gömül.. Ya hergün bilinmiyenin yeni bir parçasını aydınlatmıya çalışan ilmî araştırma ne olacak?

Yıllardan beri eğitim politekasını düzenleyenlerin böyle bir meseleye zerre kadar önem vermedikleri âşikârdır: Ekonomik, sosyal ve politik irtica kendi çıkarına en uygun yolu bulmuştur:

Yetişen ve yetişecek nesilleri ilmî zihniyetten uzak bulundurmak, halkımızın gerçekleri görmesine mâni olmak ve onun inkişafını kösteklemek bu irticaın esas gayesidir.

F. Sanul

Kubilây ve irticaın gerçek manası

(3 üncü sayfadan devam)

adımlar atıldı; din ve devlet işleri birbirinden ayrılarak «lâiklik» prensibi kabul olundu; erkeğe tanınan haklar kadına da tanındı; harf inkilâbı yapıldı; müspet ilim zihniyetinin memleketimizde de yerleşmesi için bazı ileri adımlar atıldı ilâh.. Halkımıza senelerce içinde kıvrandığı açlık; sefalet; hastalıktan kurtulacağına ve daha iyi bir geleceğe kavuşacağına dair vaitlerde bulunuldu.

İşte saldırganlar ve onların işbirlikçileri memleketten defedildikten sonra girişilen bu hareketler daha evvel bahsettiğimiz irticaa nazaran ileri hareketlerdir. Fakat saydığımız bu inkilâplar, her sahada memleketimizde senelerce hüküm süren, irticaı kökünden kazımak için kâfi gelemezdi. Çünkü memleketimizin çoğunluğunu teşkil eden ve alnının teriyle geçinen halkımız ekonomik, sosyal ve politik hürriyetlerini kazanamamıştı. Yani; halkımız kendi temsilcilerini kendisi seçip idâri mekanizmayı kontrol eder duruma geçememişti. Senelerce toprak kölesi olarak ağalara, beylere çalışan köylümüz yine topraksızdı. Ekseriyeti teşkil eden halkımızın çocuklarına okuma ve yetişme imkânları yine verilmemişti. Toplantıda hürriyeti yine yoktu, basın hürriyeti yine yoktu. Siyasi veya gayrisiyasi teşekküller halinde teşkilâtlanmak yasaktı. Hâl böyle iken mücerret olarak lâiklikten bahsetmek sözde kalır. Yâni halka yukarıda bahsedilen hürriyetler verilmedikçe lâiklik muallâkta kalır, hazmedilemez. Nitekim Kubilây hadisesi bunun tipik bir misâlidir.

Kuvâyi Milliye ruhu içinde yetişmiş; onu benimsemiş idealist bir öğretmen olan Kubilây; 1930 da; irticaın dini mümessilleri tarafından Menemende vahşice öldürüldü. Menemen hâdisesi o zaman bütün memlekette derin bir teessür uyandırmış ve şeriatçılar lâyık oldukları cezâlara çarptırılarak gerek o günkü hükûmet, gerek halk tarafından takbih edilmişti.

Fakat; bilhassa son senelerde Kubilâyın ismi tamamiyle unutturuldu ve genç nesillerden Kubilây ve Menemen hâdisesi ısrarla saklandı. Yâni Kubilây 1930 da değil; 2 inci Cihan harbinden sonraki senelerde öldürülmüş oluyor.

Milli mücadele ruhunun içinde yetişmiş Atatürk inkilâpları için mertçe canını veren idealist vatanseveri unutturmak; Atatürk inkilâplarına, milli mücadele ruhuna hürmetsizliktir ve irticaın ta kendisidir. (*)

Milli mücadele ruhu istiklâl yolunda her zaman ölümü göze alabilmek, bir başka deyimle antiemperyalist olmak demektir. Kubilây antiemperyalistti. Atatürk inkilâplarını benimsemek demek (yurtta sulh, cihanda sulh) istemek bu uğurda ölümü göze alabilmek demektir. Kubilây barışçıydı. Yine Kubilây «Hayatta en hakiki mürşit» olarak «ilmi» tanıdı ve bu yolda öldü.

Fakat bugün milli sanayiimizin gelişmesi ve korunması yolundaki bütün teşebbüsler durdurulup gümrüklerimiz emperyalist devletlere tamamiyle açılmıştır. Her gün yeni yeni haberler Fabrikalarımızın kapanmakta olduğunu ilân ediyor. Işsizlik son haddini bulmuştur. Tahsil imkânlarına konulan tahditler neticesinde zengin cocuklardan gayrisine mekten kapıları tamamile kapanmıştır. «Hayatta en hakiki mürşid ilimdir» parolası çiğnenerek genç dimağları uyuşturmak kasdile mekteplere din dersleri sokulmakta ve düpedüz Marşal plânının methiyesi yapılmaktadır. Hayat pahalılığı son haddini bulmuştur; bütçemizde muazzam açıklar vardır. Padişahlar zamanındaki «Sömürgeci memleketlerden borç alma üsûlü» yeniden ihdas edilmiştir, ilâh. Velhâsıl, bütün inkilâplar yıkılmış; yerini yukarıda saydığımız faaliyetler ve anti demokratik kanunlar almıştır.

Bilhassa son yıllarda Kubilây isminin unutturulması gayet manalıdır. Emperyalizmi ve bu arada silâh fabrikatörlerinin harp kışkırtıcılığını halkımıza duyurmak, barış için savaşmak, «yurtta sulh; cihanda sulh» istemek, bütün namuslu yurtseverlerin birinci vazifesidir.

Kubilây, müsterih olabilirsin!

«Bütün bu ahval ve şerait içinde dahi.» milli bağımsızlığımız ve milli şerefimiz için, gerek ekonomik; gerek politik sahada aziz vatanımıza göz diken düşmanlara karşı her zaman için ölmeğe hazır ve bu manâda barışçı ve hayatta en hakiki mürşit olarak ilmi tanıyan, bütün baskı ve tehditlere rağmen senin gibi irticaın karşısına dikebilecek olan inkilâpçı bir memleket gençliği vardır ve daima olacaktır.

YAŞASIN İSTİKLAL, KAHROLSUN IRTICA!

(*) Kubilâyı 20. ölüm yıldönümünde anmak istiyen İstanbul Yüksek Tahsil Gençlik Derneğine mâni olunması ve bütün memlekette bu tarihi olayın sessizce geçiştirilmek istenmesi dikkate değer.

İ. Y. T. G. D. nin Kongresi

İstanbul Yüksek Tahsil Gençlik Derneği, yıllık Genel Kurul toplantısını 31 Aralık 950 pazar günü yapmış; aralıksız 8 saat süren toplantı çok hareketli geçmiştir. Eski Yönetim Kurulu, geçen yılın dolgun faaliyetlerini içine alan bir çalışma raporu ile vazifesini tamamlamış ve Genel Kurula sunduğu dernek marşı, dernek arması ve anatüzük ile içtüzük değişiklikleri hakındaki tasarılar kabul edilmiştir.. (Bunlar hakkında gelecek sayımızda geniş bilgi vereceğiz). Seçimlerden sonra,; tevkifleri dolayısiyle toplantıda bulunamıyan üyelire aşağıdaki telgraf çekilmiştir:

«Derneğimizin 5 inci kongresi sizlerin yokluğunuzu hissederek açıldı. Bize karşı girişilen her türlü tertip ve antidemokratik hareketlere rağmen haklı dâvâmızda sonuna kadar mücadele edeceğimizi ilân eder, sizleri sevgi ile selâmlarız.»

üniversiteli öğrenciden öğretmenine mektup

Öğretmenim!

Seni tam onbeş yıl önce tanımıştım: Derslerini zevkle dinlerdim. Hele inkilâp tarihi derslerini Henüz o zamanlar, halkımızın sömürgeciliğe karşı kazandığı zafer yeniydi. Sen kazanılmış şeyleri korumak ve onları ileri götürmek isteyen ateşli bir öğretmen olarak karşımızda ders veriyordun... Bize irticaın kötülüklerini anlatır; millî bağımsızlığımız üzerinde önemle durur; halkımızın bu bağımsızlığı kazanmak için yaptığı sonsuz fedakârlıkları heyecanla anlatırdın. Yurdumuzun ilim ve teknikle kalkınabileceğini söylerdin. Halkımızı seven ve onun daha iyi bir geleceği için mücadele eden insanlar olmamızı isterdin. Halkımızın en azgın düşmanının sömürülme ve onun en tabii dostunun da gerilik olduğunu söylerdin. Yurdumuzu sömürgecilere satan, halkımızı kendisi ve efendileri yararına sömürmek için dini afyon gibi kullananlara; halifeye ve mandacılara karşı kalbimizi kin ve nefretle doldururdun.

Fakat öğretmenim! Aradan pek uzun bir zaman geçmedi; derslerin gittikçe hızını kaybetti. 23 Nisanda ve Cümhuriyet bayramında âdeta alışkanlıkla parlak nutuklardan başka birşey söylememiye başladın. Kubulâydan, ölümü yıl dönümünde bahsetmemiye başladın. Yahut ta bu konuyu birkaç cümle ile geçiştirdin.

Atatürkün gençliğe hitabesini her fırsatta tekrarlamaz oldun. Bugün artık öğrencilerine Marşal plânı methiyesi yapmak talihsizliğine uğradın. Tabiat dersinde canlıların doğuşunu ilmi verilere göre anlatırken, din dersinde insanların Adem ile Havva'dan geldiklerini söylemeğe mecbur tutularak gülünç bir duruma düşürüldün. Müspet ilim, teknik, insanlık sevgisi yerine henüz yetişme çağında olan genç dimağları artık karanlık fikirlere boğmak, uyuşturmak, onları şaşkına döndürmek mecburiyetindesin.

Bugüne kadar bütün bunlara vicdanın isyan etti mi bilmiyorum? Bakanlık emrine alma kararlarına göğüs gererek kaçınız vazifenizi yaptınız? Bütün bunlara karşı bana, dar gelirli bütçene bakan ihtiyar annenden, babandan, çocuklarından bahsederek kendini mazur göstermeğe çalışacaksın.

Fakat öğretmenim, sömürgeciliğe ve geriliğe karşı, daha iyi bir dünya uğrunda canlar[illegible] verenleri unutma! Bugün, hayatının baharında, yobazlar tarafından öldürülen Kubilâyı düşün. Kubilâyın şehit edilişinin yirminci yıl dönümünde vatanın bağrına dayanan, sömürücülerin elindeki irtica hançerini hisset! Yalnız biriniz, onunuz, yüzünüz değil, binleriniz bugün öğrencilere Kubilâydan bahsedin. Her türlü irticaı lânetleyin: Hain maksatlarını acığa vurun. Vurun ki irticaın genç nesle saldırışı dursun. Öğrencilerimiz irticaın memleket için teşkil ettiği tehlikeyi, onun sömürücülerle birleserek millî bağımsızlığımızı tehdit ettiğini anlasınlar.

Öğretmenim! Bunu senden halkımız namına, vatansever namuslu bir genç olarak istiyorum. İnkilâbı korumak senin kanunî hakkın ve en önemli vazifendir

Üniversiteli Öğrenci

Gençiliğe Çağırı

(4 üncü sahifeden devam)

gerçekten görmesine mâni olmıya çalışırlar. Onun cahil kalması, bir takım dolaplarla aldatılması kendi hayatiyetleri bakımından lüzum-

Onlar halkları, içinde bulundukları cehalet ve sefalet bataklığında daha uzun müddet tutabilmek için bu çarelere baş vururlar. Sanki milyonlar hastalıktan kırılmıyormuş, sanki yaşama imkânları elinden alınmamış ve sanki sefaletle başbaşa bırakılmamışlar gibi onların dikkatini saçma sapan şeylerin üstüne çekerler. Daha fazla sömürebilmek için harp kundakcılığı yaparlar ve kendi menfaatlerini halkların menfaatleriymiş gibi gösterirler. Onlar bunun içindir ki, gerçekleri gören ve gösterenleri susturmak isterler.

Çalışan ve Okuyan Arkadaş!

Artık sorumluluğumuzu kavramalı, bü[illegible] inkılâp düşmanlarlyle savaşmalıyız. Onların maskelerini düşürmeli ve bu kuklaları idare eden elleri görmeliyiz. Süslü sözlerin ardında kimlerin çıkarları olduğunu göstermeliyiz. İnkilâpçı prensiplerin yok edilmesine müsade etmemeliyiz. Tarihin akışını durdurmuya çalışan bütün Faşist, ırkçı ve mürtecilerin; karaborsacıların ve vurguncuların halkımızın düşmanı olduklarını ilân etmeliyiz.

Hür Gençlik

HÜR GENÇLİK

AYLIK SİYASİ DERGİ

Sahibi ve neşriyatı fiilen idare eden:
F. SANUL

Abone şartları:

12 sayısı:	150 kuruş
6 Sayısı:	80 kuruş

Dış memleketlerde iki mislidir.

İdarehanesi: Mimar Sinan Cad. No. 114 Süleymaniye

Basıldığı yer: Arkadaş Basımevi.